

Eduskunnan Talousvaliokunta**LAUSUNTO Talousvaliokunnan kuulemiseen 16.6.2022 klo 10.00****ASIA: Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunnon koskien hallituksen esitystä eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Metsähallituksen mielestä lakiesitys on kokonaisuutena hyvä ja hyvin laadittu, ja sen rakenne on selkeä ja johdonmukainen.

Lakiesityksen taloudellisten vaikutusten tarkastelu on kuitenkin verraten suppea ja pintapuolinen mikä on sikäli ymmärrettävää, koska tämän kaltaisten laajojen lakiuudistusten taloudellisten vaikutusten arviointi on tunnetusti hankalaa. Metsähallituksen näkemyksen mukaan lakiesityksen taloudellisten vaikutusten kuvausta ja arviointia tulisi kuitenkin vielä mahdollisuuksien mukaan tarkentaa.

Metsähallituksen toiminnan kannalta keskeiseen lukuun 6 on tehty runsaasti tarkennuksia ja täydennyksiä, joista monet selkeyttävät ja helpottavat Metsähallituksen toimintaa keventämällä alueiden hoitoon ja käytön ohjaukseen liittyviä hallinnollisia menettelyjä. Lisäksi lain perusteluihin sisältyy varsin paljon Metsähallituksen kannalta tärkeitä uusia kirjauksia, jotka selventävät säännösten nykytilaa ja tulkintaa, mikä osaltaan tehostaa suojelualueiden hoitoon ja käytön ohjaukseen liittyvää käytännön työtä.

Yleisperusteluissa todetaan, että luonnonsuojelun seurantaan koskevan säätelyn siirtäminen asetuksesta lakiin ”ei suoraan lisäisi hallinnon kustannuksia”. Metsähallituksen näkemyksen mukaan luonnonsuojelun seurannan järjestäminen lakiesityksen tavoitteiden edellyttämällä tavalla vaatii kuitenkin merkittäviä taloudellisia lisäpanostuksia ja tämä tulisi tuoda jossain kohtaa perusteluja selkeästi esille.

Luonnonsuojelun tietojärjestelmää käsittelevässä luvussa tuodaan esille lukuisia luonnonsuojelun tietojärjestelmälle asetettavia vaatimuksia. On selvää, että laissa hahmottuvan tiedonhallinnan pitemmän aikavälin tavoitteen saavuttaminen tulee vaatimaan huomattavia taloudellisia panostuksia myös Metsähallituksessa.

Metsähallitus pitää tärkeänä, että rajaloukkausten, ylimääräisen työn ja siitä aiheutuvien lisäkustannusten sekä maanhaltijan oikeusturvan takia myös valtion "muun luonnonsuojelualueen" rajat ovat tarpeen merkitä näkyvästi maastoon (59 §). Epäselvissä tilanteissa olisi luonnonsuojelusta vastaavan viranomaisen tultava lisäksi pyydettäessä osoittamaan korvauksetta rajan paikka. Samalla Metsähallitus kuitenkin toteaa, että rajojen merkitsemisestä aiheutuu merkittäviä kustannuksia Metsähallituksen luontopalveluille.

Samoin Metsähallitus esittää lainkohdan 50 §:n osalta säädöskohtaisiin perusteluihin selkeyden vuoksi lisättäväksi tien kunnossapitoa koskevan termin sisällön tarkentamista. Tien kunnossapitokysymys on erityisen tärkeä Metsähallituksen metsätaloustoiminnan kannalta, koska valtion maille ei ennestään ole perustettu tien kunnostamisen turvaavia kulkuoikeusrasitteita (vrt. yksityismaat). Jos tietä ei voi kunnostaa nykyisen puutavaran autokuljetuskaluston edellyttämälle vaatimustasolle, tästä aiheutuu autokuljetuskustannusten kasvua. Puutavaran metsäkuljetusmatkat (metsätraktorikuljetus) pidentyvät, metsäkuljetuskustannukset kasvavat, maasto- ja puustovaurioiden riskit sekä energian kulutus lisääntyvät.

Metsähallitus esittää myös eräiden käsitteiden ja niiden vaikutusten selventämistä toimintaan lain säädöskohtaisissa perusteluissa (lainkohdat 1§, 7§, 43§: varovaisuusperiaate, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen, kytkeytyneisyys). Käsitteiden epämääräisyydestä seuraa ylimääräistä asioiden selvittelyä ja lisäkustannuksia.

Samoin esitetään lisättäväksi lainkohta, joka mahdollistaisi ja turvaisi tarkoituksenmukaisen tutkimuksen jatkumisen Metsähallituksen hallinnassa olevissa luonnonvarakeskuksen tutkimusmetsissä. Epämääräisyys sallittavista metsätaloustoimenpiteistä aiheuttaa lisätyötä ja -kustannuksia Metsätalous Oy ja Luonnonvarakeskukselle.

Juha Niemelä

pääjohtaja